

SUOMENMAAN VIRALLINEN TILASTO.

XIV, A.

MAANMITTAUS.

18.

MAANMITTAUS-YLIHALLITUKSEN

ALAMAINEN KERTOMUS VUODELTA 1902.

HELSINGISSÄ,
KEISARILLISEN SENAATIN KIRJAPAINOSSA,
1904.

Maanmittaus-ylihallituksen alamai- nen kertomus maanmittauksen menosta Suomessa vuonna 1902.

Täten saa Ylihallitus 50. §:n mukaan armollisessa asetuksessa Maanmittaushallituksesta y. m. 15. päivältä Toukokuuta 1848 alamaissimasti antaa kertomuksen maanmittaustoimen menosta Suomessa vuoden 1902 kuluessa ja siinä tarkoituksessa ensin tehdä selkoa oloista ja toimesta

Ylihallituksessa.

Ylihallituksen virkamiehistössä on tilivuoden kuluessa tapahtunut se muutos että insinööri kollegi-asessori Otto Vilhelm Nyberg 18. Joulukuuta sai pyynnöstä eron virastaan, joka julistettiin avonaiseksi, vaan ei ennättänyt tulla vuoden kuluessa jälleen täytetyksi.

Töitä on Ylihallituksessa ollut seuraava määrä:

Ylihallituksen diarioista vuodelta 1901 toimen va- ralle siirrettyjä juttuja ja asioita	46
Tilivuotena lisääntulleita	1,382
	<hr/>
	Yhteensä 1,428

Näistä käsiteltiin vuoden kuluessa lopullisesti 1,396 ja vuoteen 1903 jätettyinä siirrettiin toimen varalle 32 juttua ja asiaa.

Edellämainittuin asiain käsittely on aiheuttanut 2,164 toimitusta, niiden joukossa 235 alamaista lausuntoa, joista 26 on koskenut kysymykseen tulleita lahkojaonjärjestelyjä yhtä monessa eri jakokunnassa, nimittäin: 10 Uudenmaan, 9 Turun ja Porin, 2 Hämeen ja 5 Vaasan läänissä.

1902 vuoden kuluessa on Ylihallitus antanut seuraavat kiertokirjeet:

- 1) Maaliskuun 15 päivänä: Ohjeita asianomaisille maamittareille mit-
tausten toimittamisesta Kuusamon pitäjässä Oulun läänissä;
- 2) Huhtikuun 4 päivänä: virkakirjeitten päällysteistä;

- 3) Heinäkuun 5 päivänä: siviiliviraston leski- ja orpokassan johtokunnan y. m. vaaleista;
- 4) Elokuun 14 päivänä: kirjoituskone väreistä sekä mustelajeista, joita virkakirjoituksessa saa käyttää; ja
- 5) Joulukuun 11 päivänä: vesijättömaitten jakamisesta tai erottamisesta muitten jakotoimitusten yhteydessä.

Ylihallituksen arkisto.

Ylihallituksen arkistoon on saatu sekä siellä tarkastettu ja rekisteröity: karttain ja asiakirjain uudistuksia 1,324 erityisestä lohkokunnasta, kylästä ja tilasta, joista karttauudistukset käsittävät 1,777 ja uudistetut asiakirjat 4,086 regaaliarkkia. Yksityisten heikilöiden tarpeesen on toimitettu karttain ja asiakirjain kopioita 82 tilaajalle.

Ylihallituksen maantieteellinen osasto.

Aineksiksi maantieteellisiä karttatöitä varten ovat asianomaiset toimitusmaamittarit lähettäneet 363 maantieteellistä pienoiskokokarttaa mittakaavassa 1: 20,000, jotka sisältävät:

Uudenmaan läänissä	33,489	heht. tiluks. ja	227	heht. vettä,
Viipurin	9,776	» » »	226	» »
Mikkelin	23,043	» » »	189	» »
Kuopion	24,538	» » »	317	» »
Vaasan	85,481	» » »	800	» »
Oulun	96,029	» » »	2,580	» »

Yhteensä 272,356 heht. tiluks. ja 4,339 heht. vettä.

Maantieteellisiä karttatöitä on muuten jatkettu seuraavasti:

a) Pitäjänkarttoja mittakaavassa 1: 20,000.

Pitäjänkarttain täydentämistä ja kunnossa pitämistä niiden muutosten suhteen, joita täytyy toimittaa, kylien ja talojen tultua siirretyiksi pitäjistä toiseen, on edelleen jatkettu siten, että kylän- ja pitäjänrajoja on tarkastettu ja muutettu seuraavilla pitäjänkartoilla, nimittäin:

Uudenmaan läänissä: Nurmijärven;

Hämeen läänissä: Lopen;

Mikkelin läänissä: Luhangon ja Sysmän;

Kuopion läänissä: Nurmeksen;

Vaasan läänissä: Koivulahden, Mustasaaren, Raippaluodon, Vähänkyrön ja Ylistaron; sekä

Oulun läänissä: Kuhmoniemen.

Vuoden kuluessa Ylihallitukseen saapuneita pienoiskokokarttoja ja uusia teitä on pantu pitäjänkartoille, tai niiden avulla täydennetty samoja karttoja; jonka ohessa vesijättöjä on merkitty Sahalahden pitäjän uudelle kartalle.

Kemijärven pitäjässä verollepanoa ja isojakoa varten vireillä olevassa tilusmittauksessa mittakaavassa 1:8,000 laadittuja kantakarttoja on Ylihallituksessa tilivuoden kuluessa pienennetty noin 60,000 hehtaaria mittakaavaan 1:20,000 sanotun pitäjän tekeillä olevalle uudelle kartalle; jotapaitsi Pirkkalan, Isonkyrön, Ylistaron ja Sodankälän uudet pitäjänkartat, viimeksimainittu mittakaavassa 1:100,000, ovat työn alla.

b) *Kihlakunnan karttoja mittakaavassa 1:100,000.*

Kihlakunnankarttoja on täydennetty samoissa kohdin kuin ylempänä mainittuja pitäjänkarttoja.

Kuortaneen ja Lapuan uudet kihlakunnan kartat on tehty valmiiksi, ja ennen alotettua Ilmajoen, Ulvilan ja Korsholman kihlakuntain uusien karttain laatimista on jatkettu niin pitkälle, että ensinmainitulle melkein kaikki nimet on kirjoitettu, Ulvilan kartalle alettu kirjoittaa nimiä ja Korsholman kartta on melkein kokonaan puhtaaksi piirretty ja osittain väritetty. Sitäpaitsi on ryhdytty laatimaan uusia karttoja Halikon, Loimaan, Helsingin ja Ilomantsin kihlakunnista, joista kaksi ensinmainittua tilivuoden kuluessa saatiin puhtaaksi piirretyksi, Halikon kartta väritettiin ja Loimaan karttaa varten on asteverkko ja kiinnepisteet konstrueerattu.

Ylihallituksen kartanpiirustaja K. V. Knuutila toimitti erityisten, Ylihallituksen 5. Toukokuuta 1902 antamain ohjeitten mukaan Ilomantsin uutta kihlakunnankarttaa varten kedolla tarkastuksia Pälkjärven ja Tohmajärven pitäjissä, johon toimeen käytettiin 52 työ- sekä 25 pyhä- ja sadepäivää; ja nousivat kustannukset tästä 854 markkaan 30 penniin. Työtä jatketaan vastedes muissakin yleiskartan lehden E 5 käsittämässä kunnissa, joten saadaan luotettavaa ainesta uusille kihlakunnankartoille ja vältetään erityisiä tarkastuksia sanotun yleiskartan lehden uudestaan laatimista varten.

Inarin ja Utsjoen pitäjissä maamittarien toimittamia maantieteellisiä mittauksia mittakaavassa 1:100,000 ja metsänhoitajien toimittamia metsäntaksoitusmittauksia mittakaavassa 1:50,000 on pantu sanotuista kunnista mittakaavassa 1:100,000 laadittavalle uudelle kartalle.

c) Suomen yleiskartta mittakaavassa 1:400,000.

Tarkastuksia kedolla yleiskartan korjaamista varten on toimittanut lehden E 4 (Kuopio) koillisosassa ylimääräinen virkamies Ylihallituksessa, maanmittausauskultantti O. Ollila, mihin työhön kului 6 viikkoa. Kustannukset tekivät 569 markkaa 10 penniä.

Suomen yleiskartan uusien lehtien laatiminen on vuoden kuluessa edistynyt niin, että

lehti F 3 (Helsinki) on uutena painosta julaistu. Painoksen lukumäärä oli 1,000 kappaletta ja kustannukset nousivat 3,140 markkaan;

lehden F 4 (Viipuri) valmistuneesta uudesta kivipiirroksesta otetulle mustalle ylipainokselle on kirjoitettu nimet ja niitä on sittemmin korjattu nimismiehiltä saatujen tiedonantojen mukaan;

lehden F 5 (Käkisalmi) laatimista ei vuoden kuluessa ole jatkettu;

lehden E 3 (Jyväskylä) situatsioni on täydellisesti puhtaaksi piirretty;

lehden E 4 (Kuopio) pitäjänrajan kartallepano on saatu valmiiksi;

lehdestä A 4 (Pohjois jäämeri) on otettu väliaikainen, uusiin mittauksiin osittain perustuva painos, minkä lukumäärä oli 200 kappaletta ja kustannukset 546 markkaa.

Maantieteellistä mittausta viimeksimainittua lehteä vastaavalla alueella Inarin ja Utsjoen pitäjissä ovat vuoden kuluessa jatkaneet varamaamittarit Jaakko Fennander ja Elis Lassila, joista edellinen epäedullisten säitten ja muitten hankaluuksien takia sai mitatuksi ainoastaan noin 350 hehtaaria, mutta Lassila mittasi Iijärven luoteispuolella Vadjoka nimisen joen kahden puolen yhteensä noin 24,000 hehtaaria. Kustannukset näistä töistä, mitkä suoritetaan armollisella kirjeellä 12. Joulukuuta 1901 myönnettyillä varoilla, nousivat tilivuodelta 4,357 markkaan 10 penniin.

Seuraavista loppuunmyytyistä yleiskartan lehdistä on tilivuoden kuluessa otettu uudet korjatut painokset, nimittäin:

	lehtiluku	painokustannus Smk.
E 3	650	1,155: —
F 4	250	425: —
	<hr/>	<hr/>
Yhteensä	900	1,580: —

Tulot vuoden kuluessa myytyistä yleiskartan lehdistä tekivät 2,684 markkaa.

Yleiskartan uusien lehtien laatimista varten on 10 pitäjänkarttaa pienennetty mittakaavaan 1:100,000 ja 42 pitäjänkarttaa mittakaavaan 1:400,000. Ylihallituksessa on kädellä korjattu yhteensä 336 yleiskartan lehteä, joille on

tehty ne oikaisut säädetyssä järjestyksessä ylläpidettäviin teihin nähden, joista läänien Kuvernorit ovat Ylihallitukselle ilmoittaneet.

Sittenkun Keisarillinen Senaatti, Ylihallituksen alamaisuudessa tekemäin anomusten johdosta Maanviljelystoimituskunnan kirjeellä 16. Huhtikuuta ja 11. Syyskuuta 1902 oli myöntänyt yhteensä 1,236 markkaa 74 penniä yhden uuden tähtiaikakronometerin ostamista ja toisen Ylihallituksessa ennestään löytyvän keskiaikakronometerin (Dent 1807) korjaamista varten, ja Ylihallitus oli sanotun uuden kronometerin teettänyt ja vanhan korjauttanut toiminimi A. Eriksonilla Pietarissa, sai filosofian maisteri I. Bonsdorff Ylihallituksen ylimääräisen virkamiehen O. Ollilan avustamana toimekseen toimittaa ne tähtitieteelliset paikanmääräykset yleiskartan lehteä E 5 vastaavalla alueella, mitkä viime vuonna tarpeellisten kronometerien puutteessa jäivät tekemättä.

Retkikunta, joka toimeensa käytti kuusi viikkoa, määräsi tällä ajalla tähtitieteellisesti seuraavien paikkojen maantieteelliset koordinaatit:

	leveys	pituus	
Narvajärvi Ilomantsissa	63° 4' 15"1	+ 6° 5' 12"3.	Helsingistä.
Pahkalampi s:n	62° 50' 26"4	+ 6° 56' 50"5.	»
Suojärvi astronoominen piste	62° 14' 48"1	+ 7° 25' 36"9.	»
Suojärven kirkko	62° 14' 21"1	+ 7° 25' 41"2.	»
Inkola Salmussa	61° 52' 53"8	+ 7° 44' 28"9.	»
Loimola Suistamossa	61, 58' 20"7	+ 6° 45' 39"2.	»

Kustannukset näistä töistä tekivät yhteensä 2,635 markkaa 42 penniä.

d) *Karttatöitä erityisiä tarkoituksia varten.*

Keisarilliselle Senaatille.

Pantu 26 uutta telefonijohtoa Senaatin telefonikartalle; Suomen kartalle merkitty kansakouluntarkastuspiirien rajoja; laadittu mittakaavassa 1:2,000 kartta Raivolan venäjänkylästä Kivennavan pitäjässä; tehty rajakartta erinäisistä palstatiloista samassa kylässä; jäljennetty 5 karttaa erinäisistä uudistaloista samassa pitäjässä; laadittu: kartta Sippolan allodialisäterin N:o 1. tiluksista Sippolan pitäjässä; ote kartasta, näyttävä kulkuväylän Tornion kaupunkiin; yleissilmäyskartta osista Luhangon ja Sysmän pitäjiä näyttävä Niittylammin lohkokunnan alueen, sekä yleissilmäyskartta Jonkerin kylästä Nurmeksen pitäjässä; jäljennetty kartta Taivalkosken pitäjältä vesistöineen, rajoineen, teineen ja asutuksineen mittakaavassa 1:100,000; korjattu 4 kappaletta kutakin yleiskartan lehdistä A 1—5, B 1—5, C 1—5, D 1—5, E 1—5

ja E2—4; jonka ohessa erityisiä karttoja on laadittu valaisemaan eräitä Ylihallituksen antamia alamaisia lausuntoja.

Metsähallitukselle

laadittu kartta Kitkajärvestä Kuusamossa.

Tilastolliselle päätoimistolle

laskettu useitten pitäjien eri lääneissä pinta-aloja.

Ylihallituksen omia tarpeita varten

jäljennetty 26 telefonijohtoa Senaatin telefonikartalta Ylihallituksen samalaiselle kartalle; laadittu yleissilmäyskartta mittakaavassa 1:400,000 lohkokuntain alueista Kuusamon pitäjässä ja kartta kruununmaista sanotussa pitäjässä; laskettu neliökilometreissä Utsjoen ja Inarin pitäjien sekä Enontekiön lapin pinta-alat mittakaavassa 1:400,000.

e) Topograafisia karttoja.

Tilivuoden kuluessa ei Ylihallitukseen ole lähetetty mitään topograafisia karttoja.

Maantieteellisen osaston töihin ovat ottaneet osaa 2 ylimääräistä virkamiestä sekä 3 vakinaista ja 7 ylimääräistä kartanpiirustajaa ynnä 2 harjoittelijaa, niitten joukossa 10 naista. Sen ohessa on Ylihallituksessa topograafisten karttain väritymistä varten ollut 1 ylimääräinen virkamies ja 2 naispiirustajaa, jotka, kun tilivuoden kuluessa Ylihallitukseen ei ole saapuut väritettäväksi ajottuja valokuvia, ovat työskennelleet maantieteellisen osaston muissa karttatöissä.

Revisionikonttooriin annetun tilin mukaan oli Ylihallituksen hoidettavana olevan Tarkastusprosenttirahaston laita seuraava:

		<i>Smf.</i>	<i>7/12</i>
Siirto vuodelta 1901: Suorittamattomia tarkastusprosentteja	6,770: 87		
Korkoa kasvavia obligatsioneja ja käteistä rahaa	185,660: 59		
Vuotena ulostuomittuja tarkastusprosentteja . . .	19,592: 90		
Kasvaneita korkoja	8,167: 52		
Liikasuorituksia	237: 33	220,429	21

		Mmk	724
Menoja: Apurahaa 32 henkilölle, osittain työhön kykenemättömille ylimääräisille maa- mittareille, osittain varattomille les- kille ja lapsille, yhteensä 7,620: —			
Tarkastajain palkkioita y. m.		6,901: 82	
<i>Säästö vuoteen 1903:</i>			
Suorittamattomia tarkastusprosentteja.		6,767: 07	
Korkoa kasvavia obligatsioneja ja käteistä rahaa		<u>199,140: 32</u>	220,429 21
Erinäisiä määrärahoja.			
Paitsi menosääntöarviossa Ylihallituksen, Vakauskomisionin ja maamittarikunnan tarpeiksi osotettuja varoja, on Kei- sarillinen Senaatti vuodelta 1902 käytettäväksi myöntä- nyt seuraavat määrärahat, nimittäin:			
20.	Helmikuuta 1902.	Hämeen läänin maanmittauskonttorin tarverahoihin 450 mk. lisättiin	550 —
»	»	» Kassakaapin ostamista varten Ylihal- litukseen	800 —
»	»	» Myönnettiin yleiskarttalehtien kiveen piirtämiseen ja painattamiseen	2,800 —
»	»	» Astronoomisiin töihin	2,400 —
»	»	» Rekognoseerauksiin	2,000 —
24.	»	» Vaasan läänin lääninmaanmittauskont- toriin tarpeellisten rekisterikaappien hankkimista varten ja maarekisterin nitomiseen myönnettiin korkeintaan	4,000 —
16.	Huhtikuuta 1902.	Uuden kronomeetterin ostoa varten	1,100 —
»	»	» Komisionimaamittari Oskar Savanderin matkakertomukseen kuuluvain karttain painattamiseen	375 —
5.	Elokuuta 1902.	Kuopion läänin lääninmaanmittauskontto- riin hankittavien rekisterikaappien osta- mista varten ja maarekisterin nitomiseen	2,250 —
11.	Syyskuuta 1902.	Uuden kronomeetterin ostamiseen ja van- han semmoisen korjaamiseen tarpeelliset	136 74
2.	Lokakuuta 1902.	Kolmiomittauskoneen ostamiseen	1,800 —

		<i>Smc</i>	<i>na</i>
16. Lokakuuta 1902.	V. t. sihteerin palkkaamiseksi niinä viitenä kuukautena, jolloin Ylihallituksen vakinainen sihteeri oli opintomatoilla	500	—
23. » »	Maanmittaustöiden tarkastelija Adolf Grotenfeltille lääninmaamittarin viran toimittamisesta 4 kuukaudelta ylimääräinen palkkio	500	—
6. Marraskuuta 1902.	Vajauden täyttämiseksi Vaasan läänin lääninmaanmittauskonttorin tarverahoissa korkeintaan	300	—
28. » »	Vajauden täyttämiseksi Oulun läänin lääninmaanmittauskonttorin tarverahoissa	307	39
	Summa	19,819	13

Lääninmaanmittauskonttorit.

Tilivuotena on lääninmaanmittauskonttoreihin talteen jätetty seuraavat määrät tiluskarttoja ja lehtiluvut asiakirjoja päättyneistä toimituksista, nimittäin:

	Karttain luku.	Lehtiluku, toimitusasiakirjoja ja liitteitä.
Uudenmaan lääni	203	6,009
Turun ja Porin »	274	8,096
Hämeen »	188	5,048
Viipurin »	1,028	25,959
Mikkelin »	204	5,957
Kuopion »	291	10,109
Vaasan »	250	9,160
Oulun »	132	4,731
	Summa 2,570	75,069

Mitä lääninmaanmittauskonttorien kuntoon tulee, niin tilivuonna tapahtuneissa vuositarkastuksissa tehtyyn pöytäkirjain mukaan, jotka ovat olleet Keisarilliseen Senaattiin lähetettyinä, siinä suhteessa ei ole ilmaantunut mitään erittäin ansaitsevaa muistutusta.

Maamittarikunta.

Maamittarikunnan virkamiehistössä on tapahtunut seuraavia muutoksia, nimittäin:

yksi lääninmaamittari ja viisi vanhempaa komisionimaamittaria on kuollut; kolme vanhempaa komisionimaamittaria on saanut eron virastaan;

viisi nuorempaa komisionimaamittaria ja yksi varamaamittari on nimitetty vanhemmiksi komisionimaamittareiksi sekä kolme varamaamittaria nuoremmiksi komisionimaamittareiksi, minkä ohessa yksi vanhempi komisionimaamittari on siirretty läänistä toiseen;

neljätoista maanmittausauskultanttia on määrätty varamaamittareiksi;

kuusi auskultanttia on oikeutettu yksinäisenä toimitusmiehenä antamaan vaadittuja lausuntoja riita-asioissa, neuvottelemaan ja määräämään isojaon ja veronlaskun perusteita sekä toimittamaan niissä sattuvia jyvityksiä;

viisi oppilasta on otettu auskultanteiksi;

kaksikymmentäkuusi oppilasta on valtuutettu päämiehen vastuulla toimittamaan tilusten mittausta ja kartallepanoa sekä laillisessa järjestyksessä määrättyin, kedolle selvästi merkittyin laillisen voiman saaneitten rajain pyykitystä kuin myös kihlakunnanoikeudessa vahvistettavaksi ilmoittamaan lakivoimaisia maanmittaustoimituksia; ja

neljäkymmentäkahdeksan uutta oppilasta on maamittarikuntaan kirjoitettu.

Mitä tulee niihin maamittareihin, jotka vuoden kuluessa ovat toimesta olleet, kuin myös heidän tekemiinsä töihin, maamittareille tuomittuin palkkioiden määrään sekä siihen, mitä ja mimmoisia maanmittaustoimituksia vuoden kuluessa on päätökseen saatu y. m.; käypi tarkemmin selville alaimmaisimmasti oheenpannuista luetteloista, joista seuraavat summittaiset ilmoitukset tässä esiintuodaan:

Liite I.		Uudenmaan lääni.	Turun ja Porin lääni.	Hämeen lääni.	Viipurin lääni.	Mikkelin lääni.	Kuopion lääni.	Vaasan lääni.	Oulun lääni.	Summa.
<i>Tiivrioten maaseudunalla työskentelevien maamittarihenkilöiden lukumäärät olivat seuraavat:</i>										
Komistoni- ja varamaamittareita	12	26	12	28	9	16	38	35	176	
Auskultantteja	3	5	4	2	3	5	11	7	40	
Oppilaita	8	17	10	21	4	28	47	37	172	
Summa	23	48	26	51	16	49	96	79	388	
<i>Maamittarien työpäiviä on käytetty:</i>										
toimintumatkoihin	278	643	315	682	370	542	657	874	4,361	
kokouksiin	139	266	171	278	130	200	391	179	1,754	
tilusten kartallepanoon	824	1,671	490	898	314	1,579	2,313	2,912	11,001	
alanlaskentoon ja selittämiseen	337	635	329	438	177	427	1,150	1,853	5,346	
jyvytykseen ja luokitukseen	111	264	175	494	105	223	707	270	2,349	
jakamiseen kartalla	166	309	202	306	74	210	1,844	505	3,616	
rajain avaamiseen ja pyykitykseen	374	952	534	763	353	646	1,865	815	6,302	
maantieteellisiin töihin	—	2	—	—	—	12	5	221	240	
sekalaisiin toimituksiin niinkuin riidanselvityksiin, tienjakoihin y. m.	874	2,306	1,269	1,977	431	2,045	7,105	3,109	19,116	
virkatöihin toimitusten ulkopuolella	1,625	4,281	1,948	4,510	1,459	2,964	4,041	3,559	24,387	
Summa	4,728	11,329	5,433	10,346	3,413	8,348	20,078	14,297	78,472	
<i>Toimitusmatkoja: kilometriä</i>	28,677	47,112	34,669	92,795	26,486	42,742	61,742	58,520	392,363	
Suoritettuja töitä:										
Kartalle otettu:										
viljeltyä maata, hehtaaria	8,107	15,725	3,462	5,469	2,363	5,981	17,397	10,057	68,561	
mettämaata	16,328	26,914	9,056	20,868	7,753	54,613	71,768	300,058	507,358	
järviä ja vesistöjä	144	511	293	777	71	971	645	11,581	14,993	
Summa	24,579	43,150	12,811	27,114	10,187	61,565	89,310	321,696	590,912	

Laskettu ja selitetty, hehtaaria	23,504	48,738	27,628	79,784	29,076	88,828	97,936	346,096	736,590
Kartalle jaettu osakkaista	178	674	318	2,506	264	646	1,308	380	6,274
" " hehtaaria	12,747	42,697	21,445	71,118	25,100	88,057	133,099	96,237	485,501
Avattu rajoja, metriä	786,257	2,462,621	1,192,988	2,994,280	744,450	2,074,692	5,380,116	3,880,620	19,455,964
Tehdy rajapyykkejä	2,344	9,584	2,618	8,643	2,588	3,982	10,522	4,052	44,363
<i>Maamittarien palkkiot, jotka vuoden revisionissa tuomittain maksettaviksi tekivät S.mkkaa</i>	31,935:66	86,994:89	38,148:64	140,243:95	42,182:91	99,149:70	148,599:27	271,377:34	858,632:36
Liite 2.									
<i>Näyttää missä kyläkunnissa ja mällä tiloilla mittaus, veronpano-, isojako- tai jaonjärjestely-tehtävää tilivotona on ollut käsittelemä alaisina.</i>									
Liite 3.									
<i>Veronpano- isojako-, tilusjärjestely- ja jaontäydennystoimituksia on vuoden kuluessa loppuunsaatettu:</i>									
jakokunnissa, luvultaan	12	26	4	15	1	3	3	8	72
taloissa tai uudistaloilla, luvultaan	76	180	26	162	4	64	40	8	560
manttaali-luku	31,13	81,21	5,55	27,58	1,75	12,42	8,09	0,84	168,57
hehtaarilla	8,034	32,712	5,819	37,465	2,836	24,745	6,281	4,710	122,602
Liite 4.									
<i>Talojen halkomisia on päätökseen saatettu:</i>									
vierellä osotettu luku taloja eli tiloja	7	35	18	540	88	155	60	65	968
osakkaan välillä	21	99	39	1,243	202	378	230	199	2,411
manttaalia	3,11	11,84	5,92	46,04	13,77	28,93	26,28	19,16	154,15
hehtaarilla	1,652	10,926	5,683	49,140	19,428	50,122	37,316	32,608	206,875
Liite 5.									
<i>Tilusten lohkomisella on jaettu vierellä oleva määrä taloja eli tiloja</i>									
joten on tullut uusia tiloja, luvultaan	7	58	60	184	70	59	28	4	470
	14	150	142	376	149	120	56	8	1,015

	Uudenmaan lääni.	Turun ja Po- rin lääni.	Hämeen lääni.	Viipurin lääni.	Mikkelin lääni.	Kuopion lääni.	Vaasan lääni.	Oulun lääni.	Summa.
joilla on yhteenluettuna mantaalia	3,32	19,46	17,55	16,23	13,99	9,85	5,37	1,14	86,31
« « « hehtaaria	1,822	12,780	12,712	20,015	24,339	18,393	9,629	2,418	102,058
<i>Hajanaistoimituksia, niinkuin riidanselvityksiä ja ja muita katselmuksia, sovintojakoja ja tien jakamisia y. m. on päätökseen saatettu, lu- vultaan</i>	345	95	188	484	50	138	50	54	1,404
Lilte 6.									
<i>Palstatilan erottamisia.</i>									
Lääninmaamittarien Yllihallitukselle ilmoittamia, Kuvvernörien vahvistamia palstoituksia oli luvultaan	204	111	234	289	20	13	106	12	989
ja oli niiden ala hehtaareissa yhteensä	651	452	298	645	613	29	380	46	3,114
Erotettiin palstatilain tiluslauseus on ollut: vähempi kuin 1 hehtaari	78	88	164	133	6	6	30	3	458
1—3 hehtaarin vaiheella	47	37	34	99	8	4	88	2	269
3—5 « «	28	11	15	28	3	2	14	4	105
5—10 « «	49	17	20	25	2	—	12	3	128
10—25 « «	2	6	1	1	—	1	10	—	21
yli 25 hehtaaria	—	2	—	3	1	—	2	—	8
Vuodesta 1901 siltrettyin maanmittaus- toimitusten luvut olivat:									
isojakoja ja veronpanoja	85	238	76	49	11	21	68	139	687
halkomisia	146	773	198	1,376	479	1,129	1,106	224	5,431
muita toimituksia	470	265	216	374	117	81	74	133	1,730

Tiiviotena on toimeenpanotarkaksi käsketty:

isojakoja ja veronpanoja	15	38	21	19	1	8	5	10	117
halkomisia	110	223	98	1,212	169	542	242	99	2,695
muuta toimituksia	293	88	213	535	44	139	49	67	1,428
Summa	1,119	1,625	522	3,565	821	1,920	1,544	672	12,088
<p>Niistä on vuoden kuluessa poisluettu pantu, osaksi päätyneinä, osaksi peruutettuina ja osaksi muista syistä enemmän toinen varaan jättämättömiä</p>									
	453	315	318	1,701	265	670	241	157	4,120
Siirto vuoteen 1903.									
<p>Isojakoja ja veronpanoja, jotka riippuivat:</p>									
maamittarien toimesta	62	194	58	28	7	15	50	88	497
virastojen "	18	50	17	4	4	6	15	47	161
<p>Halkomisia, jotka riippuivat:</p>									
maamittarien toimesta	134	569	168	1,097	354	641	1,078	220	4,261
virastojen "	34	289	20	310	77	506	87	20	1,293
<p>Muita toimituksia, jotka riippuivat:</p>									
maamittarien toimesta	280	198	215	82	84	68	62	126	1,115
virastojen "	138	60	26	348	30	14	11	19	641
Summa	666	1,310	504	1,864	556	1,250	1,303	515	7,968

Vuoden kuluissa laillisesti päättyneiden tilusjakojen laajuus ja laatu nähtään seuraavasta yhteenvedosta:

	Jaon kautta syntyneiden tilain										Palstain luku.		Maanomistajain jakotoumituskulut, paitsi maanmittarin palkkiota.								
	Ala hehtaareissa.					Lukumäärä.					Ennen jäjestelyä.	Järjestelyn jälkeen.									
	Manttalia.	Peltoa.	Niittyä.	Metsämaata.	Joutomaata.	Summa.	Paikallaan asuvia,		Ulosmuuttaneita,												
							joista kukin on saanut		joista kukin on saanut												
1 palstaa.							2 palstaa.	3 palstaa.	4 palstaa.	Yli 4 palstaa.	1 palstaa.	2 palstaa.	3 palstaa.	4 palstaa.	Yli 4 palstaa.						
Uudenmaan lääni	20,8331	1,125	965	4,021	295	6,404	14	27	16	4	7	2	6	2	—	1	79	394	124	14,740,96	
Turun ja Porin «	40,8126	3,055	2,638	18,180	1,487	25,360	81	59	45	18	67	4	3	1	1	1	280	165	107	16,072,88	
Hämeen «	18,1823	969	1,097	9,975	339	12,380	52	31	15	9	16	2	—	—	—	—	126	—	—	—	4,136,60
Viipurin «	67,1406	4,720	7,000	69,253	4,604	85,577	193	336	330	213	104	168	138	128	59	26	1,695	—	—	—	167,990,56
Mikkelin «	25,3322	1,428	2,679	37,500	2,270	43,937	156	83	38	9	8	14	17	9	2	—	336	—	—	—	32,097,45
Kuopion «	32,4313	2,001	4,452	51,178	3,099	60,730	161	123	107	37	22	9	13	7	6	2	487	—	—	—	50,691,53
Vaasan «	53,3783	4,827	8,215	42,373	1,395	56,810	54	55	87	118	138	6	38	29	8	8	541	4,628	716	60,278,16	
Oulun «	20,7621	697	4,152	23,429	10,151	38,429	5	9	26	42	91	—	1	11	13	9	207	—	—	—	48,182,24
Summa	278,7793	18,820	31,198	255,969	23,640	329,627	716	723	664	450	453	205	216	187	89	48	3,751	5,187	947	394,180,98	
Vuonna 1901 olivat nämät	247,3026	15,739	26,528	227,949	21,955	302,171	608	637	552	353	318	261	196	117	76	39	3,157	1,396	616	351,581,10	
« 1900 «	237,8432	15,594	25,516	202,992	16,606	260,708	495	473	476	318	376	237	133	103	80	69	2,760	1,764	962	385,542,73	
« 1899 «	260,7884	15,336	27,753	198,790	29,376	271,255	536	485	500	337	356	179	177	177	81	58	2,886	4,590	1,101	429,703,61	
« 1898 «	255,5514	15,150	26,357	209,267	20,857	271,631	553	484	446	325	333	141	147	148	68	61	2,706	1,928	729	321,406,58	
« 1897 «	200,76	10,260	19,101	141,817	13,312	184,990	336	368	405	251	206	126	119	123	81	35	2,052	1,796	662	255,831,52	
« 1896 «	177,47	9,117	21,082	179,267	16,685	226,151	246	423	407	198	176	60	142	122	62	29	1,865	709	289	282,738,97	
« 1895 «	305,96	15,299	29,963	233,586	19,945	298,793	307	622	707	400	266	166	290	259	134	50	3,091	1,690	377	559,246,74	
« 1894 «	238,15	10,890	20,821	191,631	17,061	240,403	276	422	449 ¹ / ₃	313	240	58	148 ¹ / ₃	113	56	34	2,110	1,251	483	318,909,02	
« 1893 «	81,66	8,618	16,334	129,683	87,679	192,284	204	286 ¹ / ₃	323	179	197	83	101 ¹ / ₂	70	32	17	1,493	1,170	427	192,215,75	

I. Lohkojakoja, halkomisia, lohkomisia ja jaonjärjestelyä.

Niiden riitojen ja valitusten ratkaisemista varten, jotka ovat syntyneet lohkojakoja ja halkomisista toimitettaessa, on alempana mainittu luku jakotoimituksia ollut maajakooikeuden käsittelyn alaisia ja sanotun oikeuden siinä annetuista päätöksistä tulleet Teidän Keisarillisen Majesteettinne tutkittavaksi:

		Lukumäärä	
		Maanjako-oikeuden käsittelyä joko-riitoja.	Alaomaisia valittuja maanjako-oikeuden päätöksiä.
Uudenmaan	länissä: isojakotoimituksissa	7	1
	halkomisissa	4	—
Turun ja Porin	» isojakotoimituksissa	8	2
	halkomisissa	4	1
Hämeen	» isojakotoimituksissa	7	1
	halkomisissa	2	—
Viipurin	» s:n	65	3
Mikkelin	» isojakotoimituksissa	2	—
	halkomisissa	11	—
Kuopion	» isojakotoimituksissa	2	—
	halkomisissa	12	—
Vaasan	» isojakotoimituksissa	7	1
	halkomisissa	14	6
Oulun	» isojakotoimituksissa	1	1
	halkomisissa	2	1
Summa		148	17

Mitä tulee niiden apurahain ja etumaksujen määrään ulosmuuttojen edistämiseksi, jotka armollisen julistuksen mukaan 26. Maaliskuuta 1889 saadaan yleisistä varoista antaa asianomaisille tilanomistajille, ovat, Ylihallitukselle tulleitten tietojen mukaan, asianomaiset Kuvurnörit tilivuotena maksettavaksi määränneet seuraavat summat, nimittäin:

	Apurahana.		Etumaksuna.	
	<i>Smc</i>	<i>7/18</i>	<i>Smc</i>	<i>7/18</i>
Uudenmaan läänin Kuvurnöri	1,250	—	25,668	15
Turun ja Porin » »	550	—	108	75
Hämeen » »	—	—	3,166	75
Viipurin » »	4,405	—	17,730	48
Mikkelin » »	600	—	6,349	68
Kuopion » »	450	—	2,314	65
Vaasan » »	8,850	—	77,121	38
Oulun » »	300	—	1,268	75
Summa	16,405	—	133,728	59

Ennen mittaamattomain kruununmaitten mittaus- ja kartallepano semmoista tutkimusta varten, josta säädetään 13. Lokakuuta 1892 annetussa armollisessa asetuksessa kruununmaan antamisesta viljeltäväksi ja uudistaloin perustamiseksi, on edistynyt seuraavalla tavalla ja tuottanut kruunulle tässä näytettyjä kustannuksia, nimittäin:

Vuosi.	Pitäjä.	Maamittari.	Mitattu hehtaaria mitta-kaavassa.		Maamittarin palkkio.			Käytettyin apurien					
			1 : 8,000.	1 : 16,000.	Lopullisesti ulostu-rittu.		Etumaksu.	Lukumäärä	Palkkiot.				
					Smf.	7/16			Smf.	Yhteensä.		Hehtaarilta mittakaa-vassa	
			Smf.	7/16			1 : 8,000			7/16	1 : 16,000	7/16	7/16
Kuoplon, Vaasan ja Oulun läänissä:													
1894	—	—	39,313	47,318	11,727	38	15,800	9,231	22,704	99	37,0	17,2	
1895	—	—	21,334	85,261	49,458	29	—	7,714	20,118	85	34,2	15,0	
1896	—	—	21,845	52,576	23,075	30	550	7,392	19,339	31	37,0	21,4	
1897	—	—	33,764	71,894	24,021	02	8,700	8,229	24,284	54	34,6	17,5	
1898	—	—	41,412	91,516	27,611	80	21,470	14,688	45,563	27	51,3 ¹⁾	27,0	
1899	—	—	43,187	90,979	48,519	82	14,900	14,088	45,982	78	42,8	30,2	
1900	—	—	48,155	137,822	33,541	89	32,100	16,667	59,113	14	40,4	28,7	
1901	—	—	44,726	196,708	57,393	28	31,000	20,630	74,328	28	47,4	27,0	
Kuoplon läänissä:													
1902	Pielisjärvi	J. Saarelainen	—	—	—	—	900	—	—	—	—	—	
»	»	K. F. Paqvalén	15,971	—	9,801	61	—	2,472	6,621	60	41,5	—	
Oulun läänissä:													
1902	Suomussalmi	M. Sylvén	9,512	—	10,428	13	—	1,477	3,989	50	41,9	—	
»	»	E. Bäckström	13,950	—	21,281	13	—	1,501	4,558	75	32,7	—	
»	Kuhmoniemi	E. Tidström	5,034	—	—	—	2,600	1,041	2,983	20	59,2	—	
»	»	J. V. Ikonen	5,526	—	3,475	56	—	1,459	3,852	—	69,7	—	
»	Ylitornio	J. F. Pitkänen	—	20,261	16,279	51	—	2,035	8,091	20	—	39,0	
»	»	J. Haataja	—	21,811	5,550	46	—	1,355	4,784	—	—	21,9	
»	Tervola	A. A. Gustafsson	—	10,502	2,555	23	—	710	2,498	—	—	23,8	
»	Rovaniemi	O. Sjöstedt	—	8,267	11,736	71	—	661	2,728	70	—	33,0	
»	»	J. H. Luoma	—	28,500	26,962	04	—	1,778	7,466	50	—	26,2	
»	Kolari	E. Lassila	—	24,442	6,121	98	—	1,922	6,822	35	—	27,9	
»	»	E. Forstén	—	28,679	—	—	6,700	3,505	12,968	45	—	45,2	
»	Pudasjärvi	E. Bergh	—	27,161	7,152	15	—	2,126	7,346	—	—	27,0	
»	»	I. Jansson	—	27,656	6,951	82	—	1,985	6,900	87	—	24,9	
»	»	W. Kononow	—	3,400	907	70	—	281	1,007	50	—	28,9	
»	»	J. E. Söderlund	—	6,306	1,528	94	—	420	1,288	05	—	20,4	
»	Taivalkoski	A. E. Myrberg	—	18,314	4,912	11	—	2,365	8,349	—	—	45,6	
Summa v. 1902			49,993	225,299	135,645	08	10,200	27,093	92,255	67	—	—	
Apurien palkkiot keskimäärin hehtaarilta											44	31	

¹⁾ Käsittää osaksi myöskin 1897 vuoden mittausta.

Taulu toimesta maamittareista, tehdystä maamittauksesta, maamittareille tuomitusta korvauksesta ja maamittaus-
toimitusten luvusta alempana mainittuina vuosina, keskimäärin vuodessa.

Keskimäärin vuosina	Maamittarien luku.				Tehtyjä töitä.					Tuomittu korvaus maamittareille.		Laillisesti päättyneitä.		Päättyneiden sekalaisten toimitusten luku.				Toimitusten luku.			
	Komisio- ja vara- maamittareita.	Auskultantteja.	Oppilaita.	Summa.	Mitattu hehtaria	Laskettu ja selitetty, hehtaaria.	Kartalle jaettu, osak- kaiden luku.	Avattu rajoja kilo- metriluku.	Tehty rajapyykkejä, määrä.	Summa.	Keskimäärin kullekin maamittarille, oppilaita lukuunottamatta.	Isojakoja y. m., talojen luku.	Halkomisia, osakkaiden luku.	Päätymättömiä edelli- seltä vuodelta.	Vuodella lisään tullut.	Vuodella päättyneet.	Enempää tointa varten.				
1850—59	130	46	51	227	262,645	412,060	—	14,514	24,332	1,931	756	982	848	3,266	1,424	1,438	3,263				
1860—69	123	36	37	196	206,658	340,317	—	12,963	28,068	2,013	792	930	881	3,489	1,169	1,259	3,389				
1870—79	105	24	28	152	80,449	140,960	1,718	10,588	23,153	1,865	784	621	640	2,946	1,269	1,238	2,877				
1880—89	79	32	62	173	164,176	222,295	2,084	8,819	22,879	3,041	960	916	612	2,446	1,262	1,320	2,288				
1890—99	116	54	100	270	278,692	359,149	3,115	13,808	36,132	3,075	768	965	670	3,366	1,901	1,536	3,732				
1900	155	56	117	328	495,512	641,822	5,453	17,609	44,378	3,253	719	1,785	1,056	6,493	3,358	2,768	7,088				
1901	169	47	144	360	357,391	795,139	5,364	21,468	45,986	3,875	525	1,976	1,030	7,088	3,753	2,993	7,848				
1902	176	40	172	388	590,912	736,590	6,274	19,456	44,363	3,975	560	2,411	1,404	7,848	4,240	4,120	7,988				

Alamaisimmasti oheenpannusta liitteestä N:o 7 suvainnee Teidän Keisarillinen Majesteettinne armossa havaita, että viidestätoista tilivuotena maanmittausvirkamiehiä vastaan Ylihallituksessa nostetusta kanteesta virkavirheistä ja laiminlyömisistä yksitoista on antanut aihetta asianomaisten langettamiseen, ja neljä syydettä on rauennut sikseen, sittenkun asia on tyydyttävästi selitetty.

Helsingissä, 20. Lokakuuta 1903.

J. Sjölin.

K. L. Lojander.

